

Cauza C-48/24**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

25 ianuarie 2024

Instanța de trimitere:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Lituania)

Data deciziei de trimitere:

24 ianuarie 2024

Reclamantă în primă instanță și recurentă în recurs:

VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla

Pârâtă în primă instanță și intimată în recurs:

Valstybinė kalbos inspekcija

[...]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS [Curtea
Administrativă Supremă a Lituaniei]****ORDONANȚĂ**

24 ianuarie 2024

[...]

Completul de judecată al Curții Administrative Supreme a Lituaniei [...] [compunerea instanței și numele părților în cauză]

A examinat, în cadrul procedurii orale de recurs, cauza de contencios administrativ având ca obiect recursul formulat de recurent, *VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla* (Școala Internațională din Vilnius), împotriva hotărârii Tribunalului Administrativ Regional din Vilnius pronunțată la 17 noiembrie 2022 în cadrul unei proceduri administrative introduse de [acest] recurent [...] împotriva intimatei Valstybinė kalbos inspekcija (denumit în continuare „Inspectoratul Limbii de Stat”) privind anularea ordinului emis de aceasta din urmă.

Completul de judecată

a decis după cum urmează:

I.

1. Prezenta cauză are ca obiect un litigiu între recurentă, *VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla* (denumită în continuare „recurenta” sau „școala”), și Inspectoratul Limbii de Stat (denumit în continuare „intimata” sau „inspectoratul”) cu privire la Ordinul nr. 30 emis de inspectorat la 26 mai 2022 (denumit în continuare „ordinul”). După ce a constatat că 18 de angajați ai școlii nu au promovat examenul de competență de nivelul II în limba de stat, astfel cum este prevăzut în Hotărârea nr. 1688 din 24 decembrie 2003 a Guvernului Republicii Lituania „cu privire la aprobarea și la punerea în aplicare a nivelurilor de competență în limba de stat” (denumită în continuare „hotărârea”), inspectoratul a emis un ordin prin care a solicitat angajaților școlii să promoveze examenul (sau să prezinte documentele solicitate) la nivelul menționat mai sus până cel târziu la data de 2 februarie 2023. De asemenea, ordinul avertizează recurenta că nerespectarea acestui ordin va duce la aplicarea de sancțiuni, astfel cum sunt prevăzute de legislația Republicii Lituania.

Cadrul juridic. Dreptul Uniunii

2. În conformitate cu articolul 49 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”):

„În conformitate cu dispozițiile care urmează, sunt interzise restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul altui stat membru. Această interdicție vizează și restricțiile privind înființarea de agenții, sucursale sau filiale de către resortisanții unui stat membru stabiliți pe teritoriul altui stat membru.

Libertatea de stabilire presupune accesul la activități independente și exercitarea acestora, precum și constituirea și administrarea întreprinderilor și, în special, a societăților în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf, în condițiile definite pentru resortisanții proprii de legislația țării de stabilire, sub rezerva dispozițiilor capitolului privind capitalurile.”

3. Articolul 1 din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (denumită în continuare „Directiva 2005/36/CE”) prevede că această directivă stabilește normele conform cărora un stat membru care condiționează accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia, pe teritoriul său, de posesia anumitor calificări profesionale recunoaște, pentru accesul la această profesie și exercitarea acesteia, calificările profesionale obținute în unul sau mai multe dintre celelalte state membre și care permit titularului respectivelor calificări să exercite aceeași profesie în respectivul sau respectivele state membre. Directiva prevede,

de asemenea, norme referitoare la accesul parțial la o profesie reglementată și recunoașterea stagiilor profesionale desfășurate într-un alt stat membru.

4. Articolul 53 alineatul (1) din Directiva 2005/36/CE prevede că „profesioniștii care beneficiază de recunoașterea calificărilor profesionale au de asemenea cunoștințe lingvistice necesare pentru exercitarea profesiei în statul membru gazdă”. Articolul 53 alineatul (2) prevede că „un stat membru se asigură că orice control efectuat de către autoritatea competentă să controleze respectarea obligației în temeiul alineatului (1) sau sub supravegherea acesteia se limitează la cunoașterea unei limbi oficiale a statului membru gazdă sau a unei limbi administrative a statului membru gazdă, cu condiția ca aceasta din urmă să fie și o limbă oficială a Uniunii”. Articolul 53 alineatul (3) prevede că „dacă profesia de exercitat prezintă implicații legate de siguranța pacienților, pot fi impuse controale efectuate în conformitate cu alineatul (2). Pot fi impuse controale în legătură cu alte profesii în cazul în care există îndoieli serioase și concrete despre gradul de cunoaștere a limbii de către profesionist în privința activităților profesionale pe care intenționează să le desfășoare. Controalele pot fi efectuate numai după emiterea unui card profesional european în conformitate cu articolul 4d sau după recunoașterea unei calificări profesionale, după caz”. Articolul 53 alineatul (4) prevede că „orice control lingvistic este proporțional cu activitatea care urmează a fi desfășurată. Profesionistul în cauză are dreptul de a exercita o cale de atac împotriva acestor acțiuni de control în temeiul dreptului intern”.

Contextul juridic. Dreptul național

5. Articolul 14 din Constituția Republicii Lituania prevede că lituaniana este limba de stat.

6. Articolul 2 din Legea Republicii Lituania privind limba de stat (denumită în continuare „Legea privind limba de stat”) prevede că limba lituaniană este limba de stat a Republicii Lituania.

7. În conformitate cu articolul 6 din Legea privind limba de stat, conducătorii, angajații și funcționarii instituțiilor, organismelor și agențiilor de stat și locale, precum și conducătorii, angajații și funcționarii poliției, ai serviciilor de aplicare a legii, ai instituțiilor de comunicații, de transport, de sănătate și de securitate socială și ai altor instituții care furnizează servicii către populație trebuie să cunoască limba de stat la nivelurile de competență lingvistică stabilite de guvernul Republicii Lituania.

8. În conformitate cu articolul 6 din Legea privind limba de stat, guvernul a emis Hotărârea nr. 1688 din 24 decembrie 2003 „cu privire la aprobarea și la punerea în aplicare a nivelurilor de competență în limba de stat” (cu modificările și completările aduse ultima dată prin Hotărârea nr. 227 din 16 martie 2022 a Guvernului Republicii Lituania, denumită în continuare „hotărârea”) prin care a aprobat categoriile de competență în limba de stat și o descriere a procedurii de aplicare a acestora (denumită în continuare „descrierea”). Hotărârea menționată

mai sus însărcinează, de asemenea, conducătorii instituțiilor și organismelor de stat și autorităților locale, ai instituțiilor publice aflate în proprietatea statului sau în proprietatea comună a statului și autorităților locale, ai consiliilor de dezvoltare regională și ai instituțiilor care prestează servicii populației să aprobe listele de posturi ale funcționarilor publici, ale funcționarilor de stat și ale personalului contractual care primesc salarii de la bugetul de stat, de la bugetele locale și din alte fonduri de stat, care sunt au obligația de a cunoaște limba de stat la anumite niveluri de competență (punctul 2 din hotărâre). În plus, hotărârea recomandă conducătorilor întreprinderilor, asociațiilor, întreprinderilor, organismelor și organizațiilor de stat și locale, altele decât cele menționate la punctul 2 din hotărârea menționată, să stabilească un nivel de competență în limba de stat pentru posturile a căror fișă a postului include funcții de comunicare cu persoane, de redactare sau de completare a documentelor și să întocmească o listă a acestor posturi (punctul 3 din hotărâre). În ceea ce privește angajarea străinilor care beneficiază sau au beneficiat de protecție temporară în Republica Lituania, nivelurile de cunoaștere a limbii de stat nu se aplică pentru o perioadă de doi ani de la data la care persoanelor respective li s-a acordat protecție temporară în Republica Lituania (punctul 4 din hotărâre).

9. La punctul 2 din descriere se precizează că nivelul de competență în limba de stat are ca scop evaluarea competenței unei persoane în limba de stat. Nivelurile de competență în limba de stat sunt definite pe baza Cadrului european comun de referință pentru limbi și pe baza descrierilor conținutului nivelurilor de competență în lituaniană ca limbă străină, aprobate de Comisia de stat pentru limba lituaniană în reuniunea din 17 iunie 2016, precum și pe descriere.

10. Din punctul 6 al descrierii reiese că există trei niveluri de competență în limba de stat (dintre care primul este cel mai scăzut, iar al treilea este cel mai ridicat). Punctul 6.2 din descriere prevede că al doilea nivel de competență în limba de stat corespunde nivelului B1 de competență în limba lituaniană (cerințele privind competențele unei persoane în limba lituaniană sunt descrise la punctul 5.3 din descriere).

11. Punctul 5.3 din descriere prevede următoarele: „Nivelul de cunoaștere a limbii lituaniene B1 «prag» (utilizator independent). O persoană este capabilă să înțeleagă texte vorbite și scrise pe teme familiare, să vorbească despre o gamă largă de subiecte din viața de zi cu zi și de la locul de muncă, să descrie experiențe, evenimente, vise, speranțe, dorințe, să expună pe scurt motive, să explice opinii sau planuri, să completeze formulare standard din documente, să scrie texte scurte pe teme din viața de zi cu zi și de la locul de muncă, să producă un text simplu și coerent pe teme care îi sunt familiare sau care o interesează. De asemenea, persoana este capabilă să înțeleagă limba vorbită, textul scris și să comunice”.

12. Punctul 8 din descriere prevede că al doilea nivel de competență în limba de stat se aplică angajaților din domeniul educației, culturii, sănătății, securității sociale și din alte domenii, funcționarilor publici și funcționarilor de stat, cărora li

se cere să aibă un nivel de educație care nu depășește învățământul superior, învățământul post-secundar absolvit înainte de 2009 sau învățământul de nivel secundar special absolvit înainte de 1995, dacă trebuie să comunice cu publicul și/sau să completeze formulare standard din documente (cu excepția cadrelor didactice care predau în limba de stat) în mod regulat.

13. În considerentele Legii educației a Republicii Lituania (denumită în continuare „Legea educației”) se afirmă că educația este o activitate menită să ofere individului o bază pentru o viață independentă deplină și să îl ajute pe acesta să își îmbunătățească continuu abilitățile. [...]. [precizări privind semnificația educației]

14. Articolul 72 alineatul (1) din Legea educației prevede că școlile statelor străine și ale organizațiilor internaționale (cu excepția instituțiilor de învățământ superior) trebuie să fie înființate și să funcționeze în Republica Lituania în conformitate cu condițiile și cu procedura prevăzută de această lege, de acordurile internaționale încheiate de Republica Lituania și de alte acte normative. Programele educaționale ale statelor străine și ale organizațiilor internaționale (cu excepția programelor de studii superioare) se pot desfășura (pot fi desființate) în conformitate cu procedura stabilită de guvern, cu acordul scris al ministrului educației și științei. În conformitate cu articolul 72 alineatul (3) din Legea educației, programele educaționale ale țărilor străine și ale organizațiilor internaționale se pot desfășura în școlile din Republica Lituania în alte limbi decât lituaniana. Persoanelor care au absolvit programe de învățământ ale unor state străine și organizații internaționale în Lituania li se eliberează certificate de către statele sau organizațiile străine respective.

15. Articolul 48 alineatul (1) din Legea educației stabilește cerințele de studii și de calificare pentru persoanele care doresc să practice profesia didactică. Articolul 48 alineatul (1) din Legea educației prevede că cadrele didactice menționate la articolul 48 alineatul (1) din această lege trebuie să dețină calificările stabilite de Ministerul Educației și Științei. În conformitate cu articolul 48 alineatul (4) din această lege, o persoană care a dobândit o calificare într-un stat membru sau în Confederația Elvețiană, și care este recunoscută în conformitate cu procedura prevăzută în Legea Republicii Lituania privind recunoașterea calificărilor profesionale reglementate și care îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 48 alineatele (1) și (3) din această Legea educației poate practica profesia didactică în Lituania.

16. Ordinul nr. V-774 al ministrului educației, științei și sportului din Republica Lituania din 29 august 2014 „pentru aprobarea descrierii cerințelor pentru calificarea cadrelor didactice” (versiunea relevantă, cu modificările și completările aduse prin Ordinul nr. V-611 al ministrului educației, științei și sportului din Republica Lituania din 21 aprilie 2022) aprobă [...] descrierea, adoptată în punerea în aplicare a dispozițiilor articolului 48 [alineatele (2) și] (3) din Legea privind educația (Descrierea calificării cadrelor didactice), stabilește că cadrele didactice care își desfășoară activitatea în învățământul general, în învățământul profesional

și în programele de educație non-formală trebuie să cunoască limba lituaniană, nivelul de cunoaștere a limbii lituaniene trebuie să fie conform cu cerințele nivelurilor de cunoaștere a limbii de stat aprobate prin [hotărâre] și trebuie să fi urmat cursuri cu privire la standardul limbii lituaniene [...] în termen de un an de la angajarea în funcția de cadru didactic, cu excepția cazului în care au urmat un curs de cel puțin 22 de ore sau 1 credit de studiu în timpul formării inițiale.

17. Punctul 26 din Procedura aprobată prin Hotărârea nr. 649 din 6 iunie 2012 a Guvernului „pentru aprobarea descrierii procedurii de emitere, suspendare și revocare a consimțământului privind derularea programelor educaționale ale țărilor străine și ale organizațiilor internaționale (cu excepția programelor de studii superioare)” (formularea pertinentă, cu modificările aduse prin Hotărârea nr. 785 din 28 august 2013 a Guvernului Republicii Lituania) stabilește obligațiile titularului consimțământului, atunci când desfășoară programele de învățământ școlar general ale unui stat străin sau ale unei organizații internaționale, de a asigura cunoașterea limbii de stat în conformitate cu programele generale [...] aprobate de ministrul educației și științei și de a respecta cerințele Legii educației și ale altor acte normative.

Situația de fapt relevantă

18. Recurenta este o instituție de învățământ privat care funcționează în Lituania din 2004. Conform datelor întreprinderii de stat Centrul de Registre, fondatorul acestei instituții de învățământ este cetățean al Republicii Lituania, iar acționarii sunt cetățeni ai Regatului Danemarcei, Republicii Finlanda și Statelor Unite ale Americii [...]. Școala a obținut aprobarea Guvernului Republicii Lituania și acordul Ministerului Educației, Științei și Sportului din Republica Lituania pentru a oferi programul Cambridge International de nivel AS/A, precum și programele International Baccalaureate Primary Years și Middle Years (Bacalaureat Internațional – învățământ primar și secundar inferior).

19. La 19 mai și la 25 mai 2022, inspectoratul a efectuat o inspecție privind respectarea de către școală a Legii privind limba de stat și a [hotărârii]. Din raportul de inspecție din 26 mai 2022 întocmit de inspectorat reiese că inspecția a vizat următoarele documente: (i) documente care atestă competența în limba de stat; (ii) ordine referitoare la chestiuni de personal; (iii) documente destinate a fi prezentate extern de către instituție; și (iv) contracte. Raportul de inspecție a constatat că: (i) 18 angajați ai școlii nu au promovat examenul în conformitate cu nivelul de competență prevăzut pentru limba de stat (sau nu au prezentat documentele solicitate); (ii) în documentele scrise verificate nu au fost detectate erori lingvistice.

20. În temeiul raportului de inspecție menționat mai sus, intimata a adoptat ordinul contestat în prezenta cauză, care: (i) constată că 18 angajați ai școlii nu au promovat examenul de competență de nivelul II în limba de stat (sau nu au prezentat documentele solicitate), astfel cum este definit în descrierea aprobată prin [hotărâre]; (ii) arată că directorul școlii este responsabil pentru acest aspect în

temeiul articolului 498 din Codul de contencios administrativ al Republicii Lituania; (iii) solicită ca angajații școlii să promoveze examenul de competență de nivelul II în limba de stat (sau să prezinte documentele solicitate) până cel târziu la data de 2 februarie 2023 și ca școala să notifice în scris inspectoratul până cel târziu la data de 9 februarie 2023.

21. Recurenta a formulat o acțiune în fața Tribunalului Administrativ Regional din Vilnius, prin care a solicitat anularea ordinului emis de intimat. Prin hotărârea din 17 noiembrie 2022, Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius a respins acțiunea. Recurenta a formulat recurs la Curtea Supremă Administrativă a Lituaniei.

Completul de judecată

constată următoarele:

II.

22. După ce a stabilit că 18 dintre membrii personalului școlii (conform datelor furnizate de recurentă, 5 cetățeni ai Uniunii, 4 cetățeni ai Statelor Unite, 3 cetățeni sud-africani, 3 cetățeni australieni, un cetățean ucrainean, un cetățean moldovean și un cadru didactic cu dublă cetățenie rusă și libaneză) nu au promovat examenul de competență de nivelul II în limba de stat (sau nu au prezentat documentele solicitate), astfel cum era prevăzut în descrierea aprobată prin [hotărâre], inspectoratul, prin intermediul ordinului contestat, a solicitat angajaților respectivi ai școlii fie să promoveze examenul, fie să prezinte documentele solicitate. Cerința din ordin se aplică personalului administrativ al școlii – directorul și directorul adjunct responsabil cu educația, precum și cadrelor didactice ale școlii.

23. În concluziile sale scrise, recurenta susține, în primul rând, că cerința prevăzută la articolul 6 din Legea privind limba de stat nu i se aplică, întrucât, în opinia sa, școala nu este clasificată ca „instituție care prestează servicii către populație”. În această privință, recurenta susține că școala este o instituție de învățământ privat care nu a fost înființată de stat sau de autoritățile locale, care funcționează din 2004, în care cursurile sunt predate în limba engleză și care angajează profesioniști străini.

24. Recurenta subliniază că, în activitățile sale, școala respectă Legea privind limba de stat și își respectă pe deplin obligația de a utiliza limba lituaniană în acele situații impuse în mod expres de această lege. De exemplu, recurenta prelucrează toate documentele în limba de stat, astfel cum prevede articolul 4 din Legea privind limba de stat, și respectă cerința ca toate școlile să predea elevilor, printre altele, în limba de stat, astfel cum prevede articolul 12 din legea menționată. În plus, toți membrii personalului administrativ al școlii care sunt responsabili de contactul inițial cu publicul larg și primesc solicitări scrise sau telefonice, sunt capabili să comunice și comunică în lituaniană fluent la un nivel adecvat.

25. În acest context, recurenta amintește că personalul didactic al școlii nu prestează servicii către publicul larg. Cadrele didactice furnizează conținutul lecțiilor unor elevi ai căror părinți/tutori au ales în mod deliberat școala pentru educația copiilor lor și care au încheiat în mod deliberat un contract de servicii și plătesc o taxă pentru aceste servicii. Contractul de prestări de servicii, încheiat în limbile lituaniană și engleză, precizează ce programe de studiu pot fi oferite elevilor, și anume Bacalaureatul Internațional (învățământ primar și secundar inferior) sau programul Cambridge International nivel AS/A. Ambele programe menționate sunt predate în limba engleză. Nu există programe predate în limba lituaniană în cadrul școlii. Prin alegerea școlii, părinții înțeleg că programul va fi predat copiilor lor în limba engleză. Potrivit recurente, în cei 20 de ani de activitate nu s-a primit nicio plângere din partea părinților, tutorilor sau elevilor cu privire la utilizarea limbii engleze.

26. În contextul cerinței ca personalul didactic să promoveze examenul de limbă de stat, astfel cum este prevăzut în ordinul emis de intimată, recurenta face referire și la faptul important că, inițial, cadrele didactice încep să lucreze la școală pe baza unor contracte pe perioadă determinată și sunt angajați cu contracte pe perioadă nedeterminată numai dacă decid să rămână în Lituania pentru mai mult de doi ani. Potrivit informațiilor furnizate de recurentă, nu toate cadrele didactice cărora li s-a impus prin ordin să promoveze examenul de limbă de stat intenționau să rămână în funcție după încetarea contractului lor pe durată determinată.

27. În întâmpinarea la recurs, intimata susține că expresia „instituție care furnizează servicii către populație”, prevăzută la articolul 6 din Legea privind limba de stat, este clară, bazată pe o metodă sistematică de interpretare juridică, și anume că cerințele privind cunoașterea limbii de stat se aplică „personalului didactic” și „lucrătorilor din domeniul educației”. Potrivit intimatei, legiuitorul a inclus în lista entităților în care personalul are obligația de a cunoaște limba de stat la nivelul II de competență atât entități din sectorul public (funcționari publici, funcționari de stat), cât și din anumite domenii din sectorul privat (învățământ, cultură și sănătate, precum și lucrătorii din alte domenii). În consecință, intimata nu este de acord cu poziția recurente potrivit căreia persoanele care lucrează în sectorul privat, în special angajații persoanelor juridice care prestează servicii educaționale în sectorul privat, nu sunt supuse cerințelor de cunoaștere a limbii de stat. În această privință, intimata a arătat, printre altele, că instanței de fond i-a fost prezentată scrisoarea nr. SR-2861 a Ministerului Educației, Științei și Sportului din Republica Lituania din 27 iulie 2022, care stabilește poziția oficială potrivit căreia cerințele privind cunoașterea limbii de stat se aplică tuturor cadrelor didactice care lucrează în învățământul general, în învățământul profesional și în programele de educație non-formală, indiferent de forma de organizare sau de proprietate a persoanei juridice.

28. În opinia intimatei, cerința prevăzută de ordin pentru personalul administrativ și cadrele didactice ale școlii de a promova examenul de limbă de stat la nivelul prevăzut nu se opune articolului 72 alineatul (3) din Legea privind educația, al cărei scop este de a oferi posibilitatea de a învăța în limbi străine în

conformitate cu metodologiile educaționale din alte țări. Scopul ordinului care vizează administrația școlii și cadrele didactice care predau în aceasta este de a se asigura că ele îndeplinesc cerințele prevăzute de legislație în ceea ce privește calificările și nu de a le interzice exercitarea funcțiilor lor în prestarea serviciilor educaționale. Intimata arată, de asemenea, că directorul și directorul adjunct au obligația de a întocmi documente în limba de stat, să comunice cu autoritățile administrației publice, cu personalul instituției și cu părinții elevilor și că, prin urmare, îndeplinesc toate criteriile pentru a se concluziona că aceștia trebuie să dețină și competențe de nivel II în limba de stat. În opinia inspectoratului, o astfel de cerință nu este excesivă și este proporțională cu obiectivul urmărit.

29. În aceste condiții, completul de judecată concluzionează că, în cadrul prezentei proceduri administrative, recurenta, care este destinată ordinului atacat, prestează servicii publice în cadrul cărora un grup definit de entități este ținut de obligații legale întemeiate pe intenția convenită în prealabil a părților de a oferi și de a primi, în schimbul unei remunerații, servicii cu conținut specific în limba engleză.

30. Articolul 49 primul paragraf din TFUE prevede că, în cadrul dispozițiilor din partea a treia a titlului IV capitolul 2 din TFUE, sunt interzise restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul altui stat membru.

31. Având în vedere circumstanțele prezentei cauze, completul de judecată are îndoieli cu privire la faptul că raportul juridic care a dat naștere litigiului se încadrează în domeniul de aplicare al normei juridice a Uniunii menționate anterior. În acest context, trebuie menționate două aspecte opuse.

31.1. Aspectul cetățeniei fondatorului școlii
Se înțelege că libertatea de stabilire poate fi invocată atât de persoanele juridice, cât și de persoanele fizice, care sunt cetățeni ai statelor membre ale Uniunii sau ale AELS. Din conținutul articolului 49 TFUE reiese cu claritate că libertatea de stabilire este garantată pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul de cetățenie al entității fondatoare. Cu toate acestea, în procedura administrativă în discuție, fondatorul școlii este cetățean al Republicii Lituania, ceea ce ridică problema dacă situația în cauză poate fi calificată drept o așa-numită „situație internă”, în care toate circumstanțele cauzei se limitează la un singur stat membru și, prin urmare, nu se aplică dreptul Uniunii (în speță, în special articolul 49 TFUE). Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, toate măsurile care interzic, împiedică sau fac mai puțin atractivă exercitarea libertăților garantate de articolul 49 TFUE trebuie considerate restricții în calea libertății de stabilire (Hotărârea din 22 ianuarie 2015, Stanley International Betting și Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, punctul 45). Având în vedere obligația autorităților naționale, inclusiv a instanțelor, de a nu aplica o legislație națională neconformă cu dreptul Uniunii și de faptul că, potrivit completului de judecată, reglementarea națională în discuție în litigiul principal ridică probleme de conformitate cu norma prevăzută la articolul 49 TFUE și trebuie să se

considere că, în acest context, cetățenia fondatorului școlii nu este determinantă. În acest context, trebuie subliniat și faptul că acționarii școlii, care dețin împreună 100 % din acțiunile acestei instituții de învățământ, sunt resortisanți ai Regatului Danemarcei, ai Republicii Finlanda și ai Statelor Unite ale Americii și, prin urmare, printre altele, resortisanți ai altor state membre ale Uniunii.

31.2. Aspectul activităților școlii
Curtea a statuat că organizarea, în schimbul unei remunerații, a unor cursuri de învățământ superior este o activitate economică ce intră sub incidența capitoului 2, titlul IV, partea a treia din Tratatul FUE atunci când este efectuată de resortisantul unui stat membru în alt stat membru, în mod stabil și continuu, de la un sediu principal sau secundar în acest din urmă stat membru [Hotărârea din 6 octombrie 2020, Comisia/Ungaria (Învățământ superior), C-66/18, EU:C:2020:792, punctul 160]. Cu toate acestea, având în vedere că, în speță, reclamanta oferă programul Cambridge International AS/A și programele International Baccalaureate Primary Years și Middle Years, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aplicabilitatea articolului 49 TFUE în împrejurări precum cele din speță.

32. Presupunând că situația din prezenta cauză intră în domeniul de aplicare al articolului 49 TFUE, cerința de a deține cunoștințe de nivelul II în limba de stat, impusă personalului administrativ și profesorilor unei instituții de învățământ privat, în care procesul didactic este organizat exclusiv în limba engleză, trebuie, în opinia completului de judecată, să fie considerată o restricție privind libertatea de stabilire.

33. Astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții, o restricție privind libertatea de stabilire nu poate fi admisă decât cu condiția, în primul rând, să fie justificată de un motiv imperativ de interes general și, în al doilea rând, să respecte principiul proporționalității, ceea ce presupune ca aceasta să fie de natură să asigure, în mod coerent și sistematic, realizarea obiectivului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru a-l atinge (Hotărârea din 6 octombrie 2020, Comisia/Ungaria, C-66/18, EU:C:2020:792, punctul 178).

34. În jurisprudența sa, Curtea a recunoscut că obiectivul care constă în promovarea utilizării uneia dintre limbile oficiale ale unui stat membru constituie un obiectiv legitim de natură să justifice, în principiu, o restricție privind obligațiile impuse de libertatea de stabilire consacrată la articolul 49 TFUE (Hotărârea din 16 aprilie 2023, Las, C-202/11, EU:C:2013:239, punctul 27). În ceea ce privește compatibilitatea cu principiul proporționalității a unei anumite măsuri de restrângere a dreptului de stabilire, Curtea a statuat, de exemplu, că o reglementare a unui stat membru care ar impune, fără nicio excepție, ca programele de învățământ superior să fie oferite în limba oficială a acestui stat membru ar depăși ceea ce este necesar și proporțional pentru atingerea obiectivului urmărit de această reglementare, și anume apărarea și promovarea acestei limbi. Potrivit Curții, o asemenea reglementare ar conduce, în realitate, la impunerea, în mod absolut, a utilizării a acestei limbi în ansamblul programelor de

învățământ superior, cu excluderea oricărei alte limbi și fără a ține seama de motivele care pot justifica oferirea în alte limbi a diferitor programe de învățământ superior. În schimb, statelor membre le este permis să instituie, în principiu, o obligație de a utiliza limba lor oficială în cadrul acestor programe, cu condiția ca o astfel de obligație să fie însoțită de excepții care să asigure posibilitatea de a utiliza în cadrul formărilor universitare o altă limbă decât limba oficială (Hotărârea Marii Camere din 7 septembrie 2022, Boriss Cilevičs și alții, C-391/20, EU:C:2022:638, punctele 84-85).

35. După ce a evaluat situația juridică specifică a recurenteii, astfel cum a fost discutată mai sus, observând în special că serviciile de învățământ general sunt prestate, în conformitate cu articolul 72 alineatul (1) din Legea privind educația, în contextul programelor International Baccalaureate Primary Years and Middle Years și al programului Cambridge International de nivel AS/A, completul de judecată concluzionează că cadrul juridic relevant în această cauză nu prevede nicio excepție de la cerința ca personalul administrativ și cadrele didactice ale unei instituții de învățământ să aibă cunoștințe de nivel II în limba de stat, limba lituaniană. În consecință, în opinia completului de judecată, se ridică întrebarea dacă cerințele prevăzute de dreptul național în împrejurările de fapt și de drept pertinente, precum cele stabilite în speță, sunt proporționale, pe de o parte, în raport cu personalul administrativ al instituției de învățământ și, pe de altă parte, în raport cu cadrele didactice.

36. În plus, în măsura în care raportul juridic aflat la originea litigiului își are originea în cerința ca cetățenii statelor străine (precum și ai statelor membre ale Uniunii) care urmăresc să exercite profesia de cadru didactic într-o instituție de învățământ privat care își desfășoară activitatea în Republica Lituania să cunoască limba lituaniană la nivelul II de competență, trebuie amintit că profesiile de cadru didactic, cadru didactic în învățământul profesional, pedagog, cadru didactic în învățământul special, logoped, cadru didactic specializat în educația elevilor surzi și cu deficiențe de auz, cadru didactic specializat în educația elevilor nevăzători sau cu deficiențe de vedere, instructor socio-educativ și psiholog școlar sunt profesii reglementate în Republica Lituania. Completul de judecată constată că, în împrejurările prezentei cauze, nu sunt puse în discuție calificările cadrelor didactice care lucrează la școală, iar litigiul a luat naștere cu privire la o cerință suplimentară impusă cadrelor didactice, supravegherea aplicării acesteia fiind mai degrabă o responsabilitate a intimatei decât a autorităților competente din domeniul educației.

37. Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale stabilește norme conform cărora un stat membru care condiționează accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia, pe teritoriul său, de posesia anumitor calificări profesionale recunoaște, pentru accesul la această profesie și exercitarea acesteia, calificările profesionale obținute în unul sau mai multe dintre celelalte state membre și care permit titularului respectivelor calificări să exercite aceeași profesie în respectivul sau respectivele state membre ([...] articolul 1). În

conformitate cu articolul 53 din Directiva 2005/36/CE, profesioniștii care beneficiază de recunoașterea calificărilor profesionale au de asemenea cunoștințe lingvistice necesare pentru exercitarea profesiei în statul membru gazdă. Orice control privind respectarea cerinței de cunoaștere a limbii trebuie să fie proporțional cu activitatea care urmează să fie desfășurată [...].

38. Ghidul de utilizare a Directivei 2005/36/CE publicat de Comisia Europeană (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40185>) indică faptul că statul membru gazdă poate solicita cunoașterea limbii sale atunci când natura profesiei care urmează să fie exercitată justifică o astfel de cerință. În orice caz, cerința de cunoaștere a limbii nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru exercitarea profesiei. Statul membru gazdă nu poate verifica în mod sistematic cunoștințele lingvistice ale profesioniștilor care solicită recunoașterea calificărilor lor. Această verificare este permisă numai în cazul profesiilor care au implicații în ceea ce privește siguranța pacienților, cum ar fi medicii, asistentele medicale etc. Pentru toate celelalte profesii, verificarea cunoștințelor lingvistice se poate face doar în cazul unor îndoieli serioase și concrete și ar trebui să fie proporțională cu activitatea desfășurată (Ghid de utilizare, Directiva 2005/36/CE, p. 32).

39. Curtea a recunoscut în mod constant în jurisprudența sa că nu este interzisă o politică menită să protejeze și să promoveze o limbă a unui stat membru care este atât limba națională, cât și prima limbă oficială. Cu toate acestea, punerea în aplicare a unei astfel de politici nu trebuie să aducă atingere unei libertăți fundamentale, cum ar fi cea a liberei circulații a lucrătorilor. Prin urmare, cerințele care decurg din măsurile menite să pună în aplicare o astfel de politică nu trebuie să fie în niciun caz disproporționate în raport cu scopul urmărit, iar modul în care sunt aplicate nu trebuie să determine discriminații împotriva resortisanților altor state membre. De exemplu, în opinia Curții, un post permanent cu normă întreagă de lector în instituțiile publice de învățământ profesional este un post de natură să justifice cerința unor cunoștințe lingvistice, cu condiția ca cerința lingvistică în cauză să fie impusă în cadrul unei politici de promovare a limbii naționale care este, în același timp, prima limbă oficială și ca această cerință să fie aplicată în mod proporțional și nediscriminatoriu (Hotărârea din 28 noiembrie 1989, Anita Groener/Minister for Education and the City of Dublin Vocational Educational Committee, C-379/87, EU:C:1989:599, punctele 19 și 24).

40. În lumina celor de mai sus, completul de judecată are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu normele prevăzute la articolul 53 din Directiva 2005/36/CE a cerinței de cunoaștere a limbii statului impusă cadrelor didactice care lucrează într-o instituție de învățământ privat, în care procesul educativ este organizat exclusiv în limba engleză, în împrejurări precum cele din speță.

III.

41. [...] trebuie să sesizeze Curtea de Justiție cu o cerere de decizie preliminară [...] [obligăția de sesizare în temeiul articolului 267 al treilea paragraf TFUE].

42. Un răspuns la întrebările formulate în dispozitivul prezentei ordonanțe prezintă o importanță fundamentală pentru prezenta cauză, întrucât ar permite să se stabilească în mod neechivoc și clar în ce măsură cerința de cunoaștere a limbii statului se aplică cadrelor didactice și personalului administrativ al instituțiilor de învățământ, garantând astfel în special supremația dreptului Uniunii, și ar permite garantarea unei jurisprudențe naționale uniforme.

În lumina considerațiilor de mai sus și [...] [trimitere la dispozițiile de drept procedural], completul de judecată al Curții Administrative Supreme a Lituaniei

hotărăște:

[...] [formule procedurale]

adreasează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări, relevante pentru prezenta cauză, în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

„1. Articolul 49 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că include în domeniul său de aplicare cerința, prevăzută de dreptul național, de cunoaștere a limbii de stat care se aplică personalului administrativ și cadrelor didactice ale unei instituții de învățământ înființate de o persoană fizică privată, instituție care oferă un program internațional de învățământ secundar și programe de bacalaureat internațional pentru învățământul primar și secundar inferior?

2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, articolul 49 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, potrivit căreia cerința privind cunoașterea limbii de stat se aplică fără excepție, pe de o parte, tuturor cadrelor didactice care lucrează într-o instituție de învățământ înființată de o persoană fizică privată care oferă un program internațional de învățământ secundar și programe internaționale învățământ primar și secundar inferior și, pe de altă parte, personalului administrativ al unei astfel de instituții de învățământ, indiferent de circumstanțele specifice activităților instituției de învățământ în cauză?

3. Articolul 53 din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, potrivit căreia cerința de cunoaștere a limbii de stat se aplică, fără excepție, tuturor cadrelor didactice care lucrează într-o instituție de învățământ înființată de o persoană fizică privată și care oferă un program internațional de învățământ secundar și programe internaționale învățământ primar și secundar inferior, indiferent de circumstanțele specifice activităților instituției de învățământ în cauză?”

[...]

[formulare procedurală standard și compunerea instanței] [...]